GPS S2 01

ৰাজনৈতিক তত্ত্ব ঃ ‘খ’ ভাগ

দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

ৰাজনীতি বিজ্ঞান

খণ্ড - ২

কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

বিষয় বিশেষজ্ঞ মণ্ডলী

ড° শান্তণু চক্রৱর্তী, কটন মহাবিদ্যালয়

ড° ধ্রুব প্রতিম শর্মা, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়

ড° শুভ্রজিৎ কোঁৱৰ, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়

সমন্বয়ৰক্ষীঃ ড° অভিজিৎ ভূঞা আৰু জাহ্নবী দেৱী, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৱাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

প্রস্তুতি গোটৰ সদস্য

অধ্যায়	*অৱিহণা যোগাইছে*	*ভাষান্তৰকাৰী*
৮,৯	ড° অভিজিৎ ভূঞা কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৱাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়	ৱশ্মিৱেখা শর্মা গুৱাহাটী উচ্চ ন্যায়ালয়
১০,১১	ড° বিপুল দাস কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৱাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়	দিগন্ত লাল ঠাকুৰীয়া
১২,১৩	পংকজ কুমাৰ শর্মা কুমাৰ ভাস্কৰ বর্মা সংস্কৃত আৰু পুৱাতন অধ্যয়ন বিশ্ববিদ্যালয়	গীতাঞ্জলী মেধি কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৱাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়
১৪	ড° অভিজিৎ ভূঞা কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৱাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়	দিগন্ত লাল ঠাকুৰীয়া
১৫	জাহ্নবী দেৱী কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৱাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়	গীতাঞ্জলী মেধি কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৱাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

সম্পাদনা ঃ

মূল বিষয়বস্তু সম্পাদনা ঃ অধ্যাপিকা সন্ধ্যা গোস্বামী, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় (অধ্যায় ৮,৯)

ড° শান্তণু চক্রৱর্তী, কটন মহাবিদ্যালয় (অধ্যায় ১০, ১১, ১২, ১৩, ১৪, ১৫)

ভাষা সম্পাদনা ঃ ড° নিভাৰাণী ফুকন, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৱাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয় (অধ্যায় ৮,৯)

ড° অভিজিৎ ভূঞা, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৱাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয় (অধ্যায় ১০, ১১,১২, ১৩, ১৪, ১৫)

গাঁথনিক সম্পাদনা ঃ ড° অভিজিৎ ভূঞা, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৱাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

জানুৱাৰী, ২০১৮

This Self Learning Material (SLM) of the Krishna Kanta Handiqui State Open University is made available under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike4.0 License (international): http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/

কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৱাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ হৈ পঞ্জীয়কৰ দ্বাৰা মুদ্রিত আৰু প্রকাশিত।

মুখ্য কার্যালয় ঃ পাটগাওঁ, ৱাণী গেট, গুৱাহাটী-৭৮১০১৭, Web : www.kkhsou.in

উপমুখ্য কার্যালয় ঃ হাউচফেড কমপ্লেক্স, দিচপুৰ, গুৱাহাটী - ৭৮১০০৬

এই শিক্ষণ সামগ্রী প্রস্তুতিৰ বাবে আর্থিক অনুদান আগবঢ়োৱা
দূৰ শিক্ষা ব্যুৰো, বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগৰ ওচৰত বিশ্ববিদ্যালয় কৃতজ্ঞ।

বিষয়সূচী

পৃষ্ঠা নং

অধ্যায় ৮ ঃ চৰকাৰৰ প্ৰকাৰ— এককেন্দ্ৰীক আৰু যুক্তৰাষ্ট্ৰীয় পদ্ধতিৰ চৰকাৰ ৯৩-১০২

এককেন্দ্ৰীক আৰু যুক্তৰাষ্ট্ৰীয় পদ্ধতিৰ চৰকাৰ ঃ এককেন্দ্ৰীক চৰকাৰ , যুক্তৰাষ্ট্ৰীয় চৰকাৰ

অধ্যায় ৯ ঃ চৰকাৰৰ প্ৰকাৰ— সংসদীয় আৰু ৰাষ্ট্ৰপতীয় পদ্ধতিৰ চৰকাৰ ১০৩-১১২

সংসদীয় আৰু ৰাষ্ট্ৰপতীয় পদ্ধতিৰ চৰকাৰ ঃ সংসদীয় পদ্ধতিৰ চৰকাৰ , ৰাষ্ট্ৰপতীয় পদ্ধতিৰ চৰকাৰ

অধ্যায় ১০ ঃ ৰাজনৈতিক দল ১১৩-১২৮

ৰাজনৈতিক দলৰ অৰ্থ আৰু বৈশিষ্ট্য ঃ ৰাজনৈতিক দলৰ অৰ্থ , ৰাজনৈতিক দলৰ বৈশিষ্ট্য ৰাজনৈতিক দলৰ প্ৰকাৰ; ৰাজনৈতিক দলৰ কাৰ্য্যাৱলী; ৰাজনৈতিক দলৰ গুৰুত্ব

অধ্যায় ১১ ঃ প্ৰভাৱ গোষ্ঠী আৰু স্বাৰ্থ গোষ্ঠী ১২৯-১৪২

প্ৰভাৱ গোষ্ঠী ঃ প্ৰভাৱ গোষ্ঠীৰ অৰ্থ আৰু সংজ্ঞা,প্ৰভাৱগোষ্ঠীৰ প্ৰকাৰসমূহ , প্ৰভাৱ গোষ্ঠীৰ গুৰুত্ব; স্বাৰ্থ গোষ্ঠী ঃ স্বাৰ্থ গোষ্ঠী অৰ্থ আৰু সংজ্ঞা, স্বাৰ্থ গোষ্ঠীসমূহৰ প্ৰকাৰ, স্বাৰ্থ গোষ্ঠীসমূহৰ গুৰুত্ব; প্ৰভাৱ গোষ্ঠী আৰু স্বাৰ্থ গোষ্ঠীৰ মাজত থকা পাৰ্থক্যসমূহ

অধ্যায় ১২ ঃ ৰাজনৈতিক সামাজিকীকৰণ ১৪৩-১৫৩

ৰাজনৈতিক সামাজিকীকৰণৰ অৰ্থ আৰু সংজ্ঞা , ৰাজনৈতিক সামাজিকীকৰণৰ বাহক, ৰাজনৈতিক সামাজিকীকৰণৰ গুৰুত্ব

অধ্যায় ১৩ ঃ ৰাজনৈতিক সংস্কৃতি আৰু ৰাজনৈতিক অংশগ্ৰহণ ১৫৪-১৬৬

ৰাজনৈতিক সংস্কৃতি ঃ ৰাজনৈতিক সংস্কৃতিৰ অৰ্থ আৰু সংজ্ঞা, ৰাজনৈতিক সংস্কৃতিৰ প্ৰকাৰ, ৰাজনৈতিক সংস্কৃতি অধ্যয়নৰ গুৰুত্ব ; ৰাজনৈতিক অংশগ্ৰহণ ঃ ৰাজনৈতিক অংশগ্ৰহণৰ অৰ্থ, ৰাজনৈতিক অংশগ্ৰহণৰ নিৰ্ণায়ক

অধ্যায় ১৪ ঃ ৰাজনৈতিক আধুনিকীকৰণ আৰু ৰাজনৈতিক উন্নয়ন ১৬৭-১৭৭

ৰাজনৈতিক আধুনিকীকৰণ; ৰাজনৈতিক আধুনিকীকৰণৰ বাহকসমূহ ; ৰাজনৈতিক উন্নয়ন

অধ্যায় ১৫ ঃ নাৰীবাদ ১৭৮-১৮৭

নাৰীবাদৰ অৰ্থ ; নাৰীবাদৰ ক্ৰমবিকাশ ; বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ নাৰীবাদ

দ্বিতীয় খণ্ডৰ পৰিচয়

এইটো হৈছে কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিষয়ৰ স্নাতক (কলা) পাঠ্যক্রমৰ 'ৰাজনৈতিক তত্ত্ব'-'খ' ভাগ শীৰ্ষক পাঠ্যবিষয়ৰ দ্বিতীয়টো খণ্ড। এই খণ্ডটিত আঠটা (৮- ১৫) অধ্যায় সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছে।

অষ্টম অধ্যায়টোৱে চৰকাৰৰ প্রকাৰ— এককেন্দ্রীক আৰু যুক্তৰাষ্ট্রীয় পদ্ধতিৰ চৰকাৰৰ লগত পৰিচয় কৰাই দিব ।

নৱম অধ্যায়টোত চৰকাৰৰ প্রকাৰ— সংসদীয় আৰু ৰাষ্ট্রপতীয় পদ্ধতিৰ চৰকাৰৰ বিষয়ে আলোচনা আগবঢ়োৱা হৈছে ।

দশম অধ্যায়টোৱে ৰাজনৈতিক দলৰ অর্থ, বৈশিষ্ট্য, প্রকাৰ আৰু গুৰুত্বৰ ওপৰত আলোকপাত কৰিছে।

একাদশ অধ্যায়টোৱে প্রভাৱ গোষ্ঠী আৰু স্বার্থ গোষ্ঠীৰ বিষয়ে আলোচনা কৰিছে।

দ্বাদশ অধ্যায়টোৱে ৰাজনৈতিক সামাজিকীকৰণৰ বিষয়ে আলোচনা কৰিছে।

ত্রয়োদশ অধ্যায়টোৱে ৰাজনৈতিক সংস্কৃতি আৰু ৰাজনৈতিক অংশগ্রহণৰ ওপৰত আলোকপাত কৰিছে।

চতুর্দশ অধ্যায়টোত ৰাজনৈতিক আধুনিকীকৰণ আৰু ৰাজনৈতিক উন্নয়নৰ বিষয়ে আলোচনা আগবঢ়োৱা হৈছে ।

পঞ্চদশ অধ্যায়টোৱে শিক্ষার্থীসকলক নাৰীবাদৰ লগত পৰিচয় কৰাই দিব ।

এই পাঠ্যবিষয়টি অধ্যয়ন কৰোঁতে মূল পাঠৰ সোঁ তথা বাওঁফালে কিছুমান আয়তাকাৰ বাকচ লক্ষ্য কৰিব। এইবোৰত মূল পাঠত থকা নতুন শব্দ আৰু পৰিভাষাসমূহৰ অর্থ সন্নিবিষ্ট হৈছে। সেইদৰে — 'জানি থোৱা ভাল' বাকচবোৰত মূল পাঠৰ সৈতে জড়িত কিছু গুৰুত্বপূর্ণ তথ্যৰ সম্ভেদ আছে। প্রতিটো অধ্যায়ত থকা 'চিন্তা-চর্চা কৰক' সমূহে অধ্যয়ন অধিক সক্রিয় আৰু ফলপ্রসূ হোৱাত সহায় কৰিব। আকৌ, 'অগ্রগতি নিৰীক্ষণ'যোগে আগবঢ়োৱা প্রশ্নাৱলীয়ে অধ্যয়নৰ অগ্রগতি সম্পর্কে স্ব-পৰীক্ষণৰ সুবিধা দিব। অধ্যয়নৰ লগে লগে উক্ত প্রশ্নাৱলীৰ উত্তৰসমূহ লিখি শেষত দিয়া 'অগ্রগতিৰ খতিয়ান'ৰ সৈতে ৰিজাই চোৱাটো অধিক লাভদায়ক হ'ব। অধ্যায়টিত আলোচিত বিভিন্ন ধাৰণাসমূহৰ বিষয়ে বিস্তৃত অধ্যয়নৰ বাবে 'অধিক জানিবলৈ' শিতানত উল্লেখ থকা গ্রন্থসমূহ সাৰথিস্বৰূপ। অধ্যায়বোৰৰ শেষত 'আৰ্হি প্রশ্ন' হিচাপে কেইটিমান প্রশ্নৰ আৰ্হিও তুলি দিয়া হৈছে। শেষৰ অধ্যায়টিৰ পাছত কেইখনমান 'প্রসঙ্গ পুথি'ৰ নাম উল্লেখ কৰা হৈছে। সেই কেইখন পুথিৰ সহায়েৰেই মূলতঃ এই পাঠ্যবিষয়ত উল্লেখ থকা অধ্যায়সমূহ প্রস্তুত কৰা হৈছে। আপোনালোকে বিশদভাৱে কোনো বিষয় জানিবলৈ হ'লে সেইকেইখন অধ্যয়ন কৰিব পাৰিব।